

underlättar läsningen av ett samlingsverk om man får veta något om de omständigheter under vilka artiklarna tillkommit. Är de frukten av något symposium, eller rör det sig om ett renodlat bokprojekt? Vilken tanke ligger bakom urvalet av författare och ämnen? Hur kommer det sig att två av bidragen avviker så markant till omfånget? Mitt nyfikna sökande efter svar på dessa frågor har varit förgäves, och det bidrar till en känsla av att boken delvis sprutar i olika riktningar. Att flera av artiklarna överlappar med varandra behöver visserligen inte vara ett problem. Endast i undantagsfall skapar motsägelser mellan bidragen en osäkerhet, som när det i en artikel förklaras att Vulgatas översättning av 1 Mos. 3:15 är kristologisk (s. 58), medan en annan mer korrekt framhåller att formuleringen ”hon ska trampa sönder” (*ipsa conteret*) inbjuder till en mariologisk förståelse (s. 85). En sådan detalj är dock lätt att överse med i ljuset av den imponerande lärdom – för att inte säga vishet – som boken i sin helhet är ett uttryck för.

Om reformationen var nödvändig eller inte är en fråga som faller utanför såväl boken som denna recension. Klart är i alla fall, att den som i dag vill motivera reformatorisk kristendom utifrån en förment bristande trohet till Bibeln hos katolikerna gör rätt i att först studera *Skrift och tradition* ingående och därefter slipa vidare på sin argumentation.

Tobias Hägerland
Docent, Lund

Sara Gehlin. *Prospects for Theology in Peacebuilding: A Theological Analysis of the Just Peace Concept in the Textual Process towards an International Ecumenical Peace Declaration, World Council of Churches 2008–2011*. Lund: Lund University. 2016. 303 pp.

Religious communities are local as well as global, and religious leaders have large social networks, represent respected values, and have long-term interest in their communities. Contemporary peace and conflict studies therefore has a keen interest in discovering the role of religions and religious leaders in violent

conflicts as well as in possible religious means of finding peaceful solutions to conflicts.

In her doctoral dissertation, successfully defended in March 2016 at Lund University, Sara Gehlin offers a careful and fine-grained analysis of the so-called Just Peace thinking as it unfolds in the process towards formulation of the International Ecumenical Peace Declaration by the World Council of Churches (WCC) in the years 2008–2011. Gehlin’s point of view is theological in the sense that she asks how theology might serve as a resource in peacebuilding efforts by faith-based organizations.

The outcome of Gehlin’s analysis reveals how the Just Peace concept is theologically constructed, and informed by Christian ethics, biblical interpretation, Christian spirituality, and ecumenical vision. The process towards the formulation of the International Ecumenical Peace Declaration thus becomes a prime example of prospect for theology in peacebuilding in Gehlin’s research.

The dissertation focuses on a well-demarked body of primary literature, most prominently *An Ecumenical Call to Just Peace and Just Peace Companion* composed in the years 2008–2011 by WCC. In her analysis, Gehlin notes that peace and bringing peace in conflicts is connected to numerous factors, including leadership, the role of religious organizations, the practice of religious communities, religious education, and interpretation of religious texts. As a concept, Gehlin’s analytical assumption is, however, that a careful analysis of the discourse in the primary literature will reveal how the Just Peace concept is constructed theologically. Accordingly, the main part of the dissertation – the analysis of the documents – is structured along the perspectives of theological ethics, biblical interpretation, spirituality, and ecumenical vision.

Concluding each analytical chapter, Gehlin offers a number of constructive theological considerations. By the term “constructive,” the author intends a double focus on theoretical as well as practical perspectives and thereby demonstrates the practical applicability of faith-based peacebuilding. Among the insightful constructive considerations, the author points out how the Just Peace concept guides Christian peacemaking beyond the

dichotomy between Christian pacifism (peace) and just war (justice) theories. As a *tertium*, the Just Peace concept, in other words, maps out a new terrain of contextual and formative peace attempts which must be just and focus on peace. The Just Peace concept points to civil society as key to peacebuilding because civil society is the place where moral imagination unfolds, in theological terms called *shalom*. That is, the place where constructive solutions to violence and the ability to see new peaceful paths is in civil society and especially in its religious domains in focus on *shalom*. Concluding the constructive parts of her analysis, Gehlin argues that the ecumenical movement itself in its attempts towards Christian unity might be meaningfully understood through the lens of just peace.

To conclude my review, the author succeeds in a detailed analysis of the WCC study process and concluding documents on Just Peace. The outcome is a highly informative and detailed map of how the concept Just Peace took roots in the WCC constituency in dialogue with surrounding ethical, biblical, and spiritual ideas. At the same time, the strict focus on the WCC process and documents also means that only little attention is paid to actual faith-based peace attempts and to the difference that theology and spirituality make in actual attempts for peacebuilding.

Jonas Adelin Jørgensen
PhD, Copenhagen

Niels Henrik Gregersen, Bengt Kristensson Uggla & Trygve Wyller (red.). *Reformation Theology for a Post-Secular Age: Løgstrup, Prenter, Wingren, and the Future of Scandinavian Creation Theology*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. 2017. 274 s.

När jag började min forskarutbildning för 20 år sedan betraktade vi metoden att utgå från en eller ett par framstående teologer, för att beskriva och analysera hur teologin grundläggs och utvecklas, som ”gubbforskning”. Vi ville hellre utgå från en rykande aktuell problemställning och undersöka vad som sagts i relation till denna. Men metoden att utgå från en-

skilda forskare ger en annan möjlighet att sätta teologin i ett sammanhang och följa en utveckling över tid. Just detta är en av ambitionerna med denna antologi. Syftet med boken är att erbjuda en koncis och mångfacetterad introduktion till det som redaktörerna benämner skandinavisk skapelseteologi (*Scandinavian Creation Theology*, i fortsättningen SCT).

Det är de, i alla fall för en något äldre läsekrets, välkända och produktiva K.E. Løgstrup, Regin Prenter och Gustaf Wingren som tillsammans får utgöra detta program inom teologin. Boken vill presentera deras verk och undersöka om, och på vilket sätt, SCT kan vara en modell för att omformulera en reformationsteologi för en postsekulär tid. På detta sätt vill boken vara relevant också som ett bidrag i det pågående högtidlighållandet av reformationen. Slutligen vill boken också sätta SCT i dialog med samtida teologisk reflektion. Redaktörernas förhoppning är att SCT ska upplevas som relevant också utanför Skandinavien. Utöver detta syfte menar jag att det är mycket vällovt att ge en fyllig introduktion till och reflektion kring dessa tre teologer, som i dag kanske inte är så väl kända och lästa på ”hemmaplan” som de förtjänar.

I inledningen presenteras SCT som ett program, som i hög grad relaterade till den partikulära situation som följde av att vara verksam i samhällen där man haft nästan 500 år med lutherska statskyrkor. Den stora tilltron till det gemensamma projektet för stat och kyrka som präglat detta sammanhang har givetvis satt sina spår i den teologiska reflektionen, som relaterade till den öppna och inkluderande kyrkosynen. Teologins uppdrag förstods också som en slags förmedling av det lutherska arvet i denna speciella kontext.

Men SCT har bäring långt utanför detta sammanhang. Betydelsen av denna antologi ligger främst i att den på ett konsekvent och uthålligt sätt håller fast vid att SCT är både unik och allmängiltig, och fortfarande har en stor relevans för den teologiska reflektionen, både i och utanför Skandinavien. Vad är då det unika bidraget? En röd tråd genom antologin är att den lyfter upp det motstånd som Løgstrup, Prenter och Wingren bjuder mot det slags teologi som vill dela upp i ett antingen/eller: kristen eller inte kristen, egenart eller